CZU: 658.14/.17:657.1:334.7

MODELAREA RAPOARTELOR FINANCIARE PENTRU DEZVĂLUIREA INFORMAȚIILOR PRIVIND SITUAȚIILE ȘI REZULTATELE ÎN CADRUL UNEI ENTITĂȚI CU ACTIVITATE VENTURE

MODELING OF FINANCIAL REPORTS FOR THE DISCLOSURE OF INFORMATION REGARDING THE SITUATIONS AND RESULTS WITHIN A VENTURE ENTITY

UNGUREANU Viorica
Universitatea de Stat din Moldova
ORCID: 0000-0002-2874-439X
E-mail: vioricaung@mail.ru

Abstract**:** *In a dynamic and competitive environment, management reporting becomes essential for a deep understanding of financial performance. These reports not only provide an overview of profitability, but also highlight areas of risk and opportunity. Profitability analysis plays a fundamental role, allowing the identification of sources of income and costs, essential for growth strategies. In addition, accurate and transparent financial reporting helps build trust among investors and business partners. To improve financial reporting, it is necessary to integrate advanced data analysis technologies and automate financial processes. This not only optimizes efficiency, but also ensures that information is quickly updated, facilitating informed decisions. Thus, the article will explore these themes, contributing to the development of a theoretical and practical framework for improving financial reporting in the context of venture activity.*

Keywords**:** *venture activity, venture capital, accounting, IAS, IFRS, management reports, financial reports, KPI.*

Introducere

Într-un mediu dinamic și competitiv, elaborarea rapoartelor de management devine esențială pentru o înțelegere profundă a performanței financiare. Aceste rapoarte nu doar că oferă o imagine de ansamblu asupra profitabilității, dar și evidențiază ariile de risc și oportunitate. Analiza profitabilității joacă un rol fundamental, permițând identificarea surselor de venit și a costurilor, esențiale pentru strategiile de creștere. În plus, raportarea financiară precisă și transparentă contribuie la construirea încrederii în rândul investitorilor și al partenerilor de afaceri. Pentru a îmbunătăți raportarea financiară, este necesară integrarea tehnologiilor avansate de analiză a datelor și automatizarea proceselor financiare. Acest lucru nu doar că optimizează eficiența, dar și asigură o actualizare rapidă a informațiilor, facilitând decizii informate. Astfel, articolul va explora aceste teme, contribuind la dezvoltarea unui cadru teoretic și practic pentru îmbunătățirea raportării financiare în condițiile activității venture.

Material și metodă

Această cercetare adoptă o abordare combinată, folosind analiza documentelor, metode teoretico-științifice și empirice, inclusiv observația, analiza și sinteza literaturii științifice, precum și metode logice. Scopul este de a investiga modelarea rapoartelor financiare pentru a dezvălui informații relevante despre rezultatele unei entități cu activitate venture. Se urmărește dezvoltarea unor modele eficiente de raportare financiară care să asigure transparența și corectitudinea

informațiilor financiare. Un aspect esențial este utilizarea valorii juste, conform standardelor internaționale de raportare financiară (IFRS), pentru a reflecta mai bine realitățile economice și a îmbunătăți calitatea informațiilor pentru investitori și finanțatori.

Obiectivele lucrării

1. Analiza caracteristicilor entităților cu activitate venture;
2. Revizuirea standardelor și normelor contabile relevante;
3. Dezvoltarea și aplicarea modelelor de raportare financiară;
4. Explorarea tehnologiilor avansate în raportarea financiară;
5. Evaluarea beneficiilor și limitărilor modelelor propuse;
6. Asigurarea unei prezentări transparente și fiabile a informațiilor financiare.

Rezultate și discuții

Informația joacă un rol esențial în activitățile cu profil de risc pentru ÎMM-uri și investitori, urmărind fiecare etapă a procesului, iar pierderea datelor poate genera riscuri semnificative, amenințând ani de muncă și experimente importante, de aceea stocarea informației pe servere locale sau în rețea asigură un suport sigur, oferind beneficii precum dezvoltare rapidă, scalabilitate, protecția datelor interne, prevenirea pierderilor accidentale și recuperarea ușoară a informațiilor, iar utilizarea evaluării la valoarea justă, conform IFRS 13, este esențială pentru elaborarea rapoartelor de management. [1]

Rapoartele de management sunt instrumente cheie care oferă o imagine detaliată asupra performanței financiare și operaționale a entității. Acestea ajută la monitorizarea progresului față de obiectivele stabilite, evaluarea eficienței și eficacității strategiilor implementate și identificarea domeniilor care necesită ajustări sau îmbunătățiri. În contextul entităților venture, rapoartele de management trebuie să fie flexibile și adaptabile, reflectând rapid schimbările din mediul de afaceri și din dinamica pieței. Aceste rapoarte trebuie să ofere informații clare și precise despre fluxurile de numerar, profitabilitate, costuri și investiții, permițând managerilor să ia decizii informate și să gestioneze eficient resursele. În condițiile intergrării Republicii Moldova în Uniunea Europeană, obținând statutul de țară candidat, aflându-ne într-o etapă de tranziție și aliniere la normele europene, provocările legate de raportarea managerială sunt complexe și esențiale pentru firmele de tip venture.

În literatura de specialitate au fost efectuate diverse studii privind structura, funcțiile și rolul rapoartelor manageriale în cadrul activității organizațiilor. Unii autori se referă la aceste rapoarte ca fiind de segmentare, alții le denumesc rapoarte interne sau rapoarte manageriale. De exemplu, savantul rus V. Ivașkevici consideră că „rapoartele manageriale reprezintă un set de date reale, planificate, prognozate și indicatori calculați care reflectă activitatea unei organizații economice ca unitate economică și de producție, iar baza de informații de management al întreprinderii constă dintr-un set de informații, a căror utilizare vă permite să selectați dintre alternative posibile și să justificați cea mai optimă decizie de management în funcție de diverse criterii la diferite niveluri de management. Se bazează pe o combinație de surse de informații externe și interne, organizarea surselor de informații și un sistem de utilizare a datelor pentru management.” [2]

Având în vedere circumstanțele actuale din economia modernă, practica internațională a dezvoltat un concept modern – raportare managerială, care „înglobează toți factorii necesari pentru asigurarea unei gestionări eficiente, un control riguros și adoptare de decizii manageriale corecte.”[3]

Economiștii din Republica Moldova, Nederița A. și Panuș V., susțin o perspectivă similară, argumentând în favoarea importanței rapoartelor contabile interne în cadrul procesului decizional.[4]

În contextul activităților venture, se poate deduce că rapoartele contabile interne joacă un rol esențial în furnizarea informațiilor necesare pentru luarea deciziilor strategice, care pot influența dezvoltarea și succesul pe termen lung al entităților venture.

Totodată, pentru întocmirea rapoartelor de management, este necesar să se țină cont de reglementările legale a activității venture, care este un pilon esențial pentru organizarea contabilității manageriale și a procesului decizional de către investitori. Legile cadru care reglementează activitatea cu capital de risc sunt fundamentale pentru dezvoltarea și gestionarea entităților cu activitate venture la toate etapele ciclului de viață a proiectelor inovaționale: start-up; creștere inițială; expansiune; maturitate; declin. Pentru realizarea raportului managerial, în primul rând, apare necesitatea relevantă de a respecta legile cadru ce reglementează activitatea venture, cum ar fi: legea privind organismele de plasament colectiv alternative[5] și legea cu privire la întreprinderile mici și mijlocii[6]. Având în vedere că participanții din cadrul activităților cu capital de risc operează pe piața de capital, este necesară conformarea cu reglementările stabilite și în legea privind piața de capital.[7]

În prezent, contabilitatea și raportarea managerială evoluează rapid, având ca obiectiv principal calcularea indicatorilor economici relevanți și stabilirea unor metode eficiente de raportare pentru a facilita luarea celor mai bune decizii manageriale. În cadrul normativ actual al contabilității și în literatura de specialitate din țară, termenul de raport contabil intern nu este definit în mod explicit și nici utilizat frecvent. Cu toate acestea, importața sistemului managerial din care face parte și contabilitatea, se desprinde din noțiunile de bază ale articolului 3 din Legea contabilității prin care este caracterizată noțiunea de contabilitate de gestiune, ca fiind: ”sisistem de colectare, înregistrare, prelucrare şi transmitere a informaţiei pentru planificarea, controlul și analiza activității entității, în scopul întocmirii rapoartelor interne pentru luarea deciziilor manageriale”.[8]

Rapoartele manageriale în entitățile venture sunt cruciale pentru evaluarea performanței financiare și strategice, oferind informații esențiale pentru luarea deciziilor. Aceste rapoarte ajută la identificarea oportunităților de creștere și gestionarea riscurilor, asigurând transparență și responsabilitate.

Structura tipică a rapoartelor manageriale include:

Rezumat Executiv: O sinteză a principalelor concluzii și recomandări.

Analiza Financiară: Detalii despre venituri, cheltuieli și profitabilitate.

Indicatori Cheie de Performanță (KPI): Metrice relevante pentru evaluarea succesului.

Analiza de Piață: Informații despre tendințele din industrie și poziția concurențială.

Proiecții și Planuri Strategice: Estimări financiare și strategii de dezvoltare pe termen lung.

Prin această structură, rapoartele manageriale facilitează o înțelegere clară a performanței și sprijină deciziile informate în cadrul entităților venture.

În contextul contabilității manageriale pentru entitățile de tip venture, suportul documentar se referă la ansamblul de documente și proceduri care sprijină procesul de raportare și luare a deciziilor. Suportul documentar poate include următoarele elemente (vezi Figura 1.):

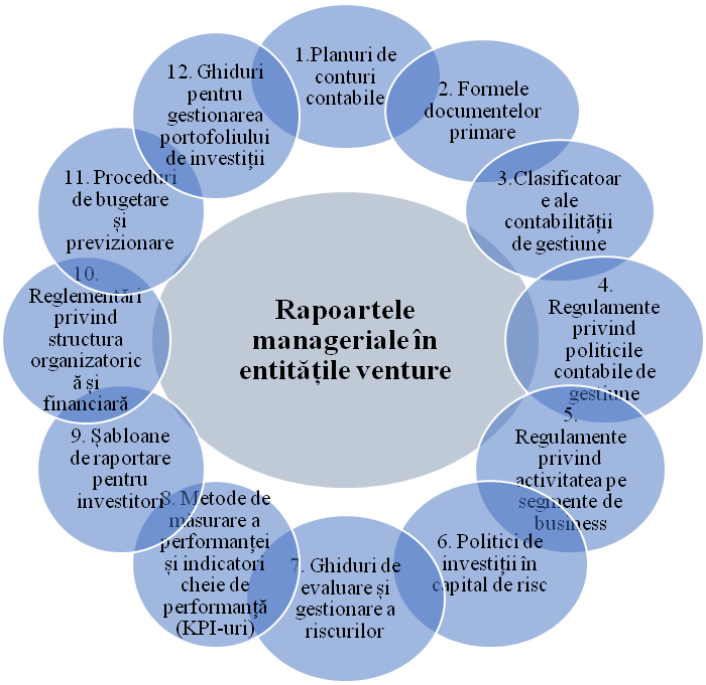

Figura 1. ***Locul rapoartelor manageriale și suportul documentar în entitățile cu activitate venture***
Sursa: Elaborată de autor

Sumarul executiv al rapoartului de management este prezentare concisă a principalelor rezultate și concluzii, care să ofere o imagine de ansamblu rapidă pentru factorii de decizie. Sumarul executiv este prima secțiune a raportului de management și oferă o prezentare concisă a principalelor rezultate și concluzii. Această secțiune este destinată factorilor de decizie de nivel înalt, care au nevoie de o imagine de ansamblu rapidă asupra performanței entității. Un sumar executiv eficient ar trebui să includă:

- ✓ **Obiectivele raportului**: explicarea scopului raportului și a principalelor întrebări la care acesta răspunde.
- ✓ **Rezultatele cheie**: prezentarea celor mai importante rezultate financiare și operaționale, cum ar fi veniturile, profitul, marjele de profit și orice alte indicatori de performanță relevanți.
- ✓ **Concluziile principale**: sintetizarea principalelor concluzii ale analizei efectuate, subliniind aspectele pozitive și zonele care necesită îmbunătățiri.
- ✓ **Recomandări**: oferirea unor recomandări bazate pe concluziile analizei, pentru îmbunătățirea performanței viitoare a entității.

Sumarul Executiv trebuie să fie clar și concis, evitând detaliile excesive și concentrându-se pe prezentarea informațiilor esențiale care să sprijine luarea deciziilor rapide și informate. Un model al Sumarului Executiv al unei companii cu activitate venture poate avea următoarele elemente:

1. **Analiza performanței financiare:** Evaluarea indicatorilor cheie de performanță (KPI) precum veniturile, costurile, marjele de profit, return on investment (ROI) și return on equity (ROE).
2. **Analiza fluxurilor de numerar:** Detalierea intrărilor și ieșirilor de numerar, cu accent pe capacitatea entității de a genera fluxuri de numerar pozitive și sustenabile.
3. **Analiza costurilor:** Identificarea și evaluarea principalelor categorii de costuri, inclusiv costurile fixe și variabile, și impactul acestora asupra profitabilității.

4. **Proiecții financiare:** Estimări ale performanței financiare viitoare, bazate pe scenarii diferite și ipoteze de lucru.
5. **Recomandări și planuri de acțiune:** Sugestii pentru îmbunătățirea performanței financiare și a eficienței operaționale, precum și planuri concrete de implementare a acestora.

Pentru a crea un sistem eficient de rapoarte manageriale specific activităților cu capital venture, este esențial să realizăm o analiză detaliată a entității, care ar include descrierea activităților principale, structurii organizaționale și financiare, identificarea ierarhiei centrelor de responsabilitate și particularitățile fluxului documentelor. Astfel, pentru a înțelege pe deplin modul de funcționare al entității, trebuie să se elaboreze un model al activității sale (model de afaceri), unde procesele economice constituie elementele structurale fundamentale. Elaborarea rapoartelor manageriale pe baza acestor procese economice permite acoperirea completă a activităților entității. Prin urmare, este logic să se utilizeze procesele desfășurate în cadrul entității ca fundament pentru dezvoltarea rapoartelor manageriale. Din perspectiva noastră, aceste rapoarte pot fi structurate în cinci blocuri distincte. O reprezentare grafică cum corelează rapoartele manageriale în companiile cu activitate venture reieșind din ciclul de viață a produselor inovaționale se poate reflecta în figura de mai jos:

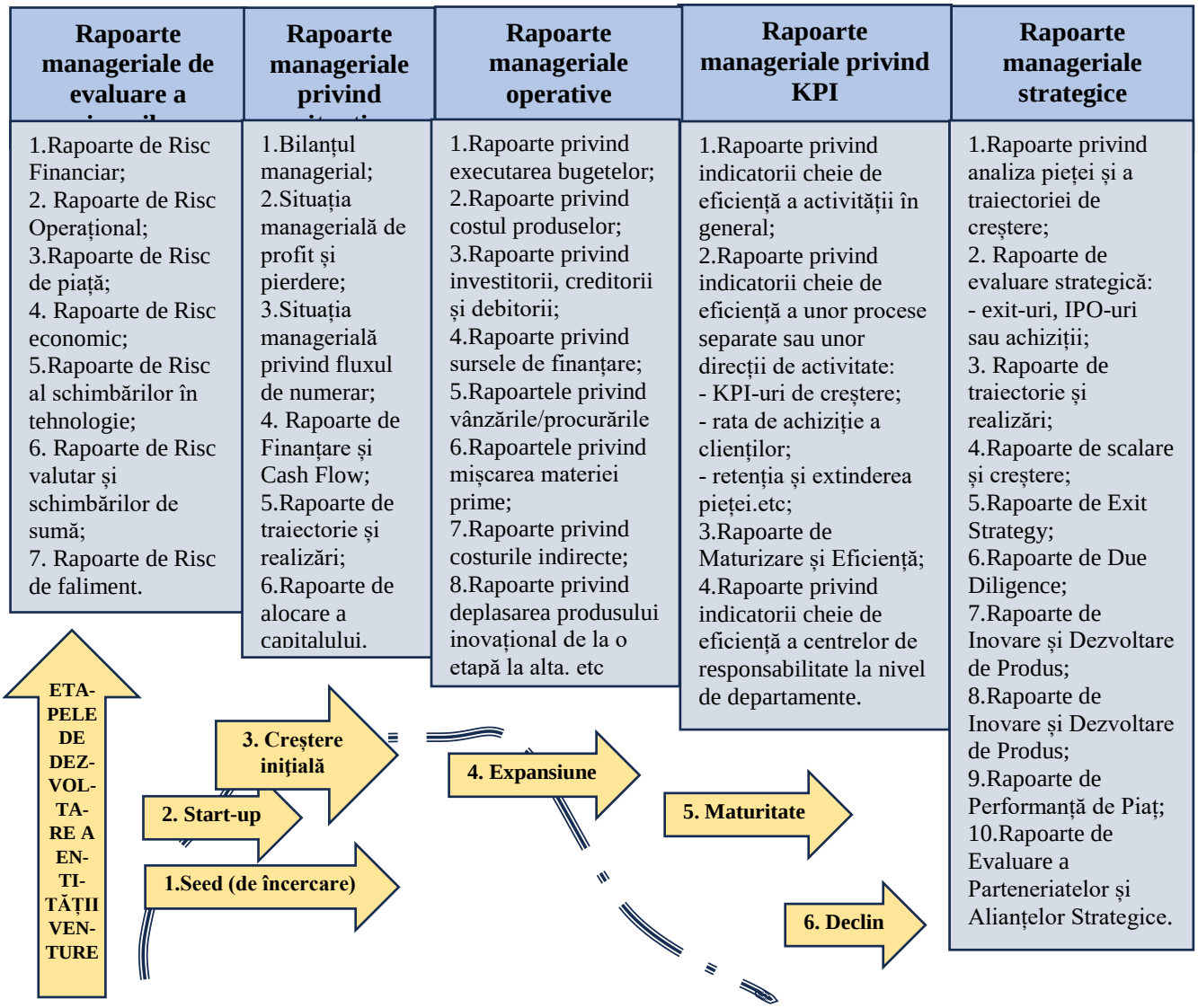

Figura 2. ***Corealarea rapoartelor manageriale cu etapele de dezvoltare a activității venture***
Sursa: Elaborată de autor

În domeniul contabilității pentru entitățile cu capital de risc, investitorii care nu sunt entități de investiții pot utiliza metoda echivalenței și menține evaluarea la valoarea justă pentru filialele asociate. Dacă pierderile depășesc valoarea investiției, recunoașterea acestora se oprește, iar profitul este recunoscut doar după acoperirea pierderilor. Testarea pentru depreciere se face conform IAS 36, iar investițiile sunt contabilizate conform IAS 27.

Raportarea financiară poate fi îmbunătățită prin:

- *Contabilizarea inovațiilor*: Fiecare fază a dezvoltării (Seed, Start-up, Creștere, Expansiune, Maturitate, Declin) necesită tratamente contabile distincte pentru a reflecta corect valoarea inovațiilor.
- *Raportarea surselor de finanțare*: Aplicarea IFRS 9 pentru clasificarea surselor de finanțare și transparența asupra fluxurilor de numerar conform IAS 7.
- *Raportarea capitalului uman*: Recunoașterea contribuțiilor în formă de invenții ca active intangibile conform IAS 38 și utilizarea IFRS 2 pentru recompensele în capital social.
- *Îmbunătățirea raportării conforme cu IFRS și SNC*: Ghidurile din SNC pot ajuta la evaluarea activelor intangibile și la clarificarea drepturilor de proprietate intelectuală. ”.[8]

Aceste măsuri vor sprijini o raportare financiară mai transparentă și relevantă în contextul activităților cu capital de risc.

Concluzii

Elaborarea rapoartelor de management și analiza profitabilității sunt fundamentale pentru succesul entităților venture, oferind o înțelegere profundă a performanței financiare și facilitând decizii strategice informate. Prin adoptarea unor practici eficiente de raportare, aceste entități pot prospera într-un mediu de afaceri dinamic. Implementarea îmbunătățirilor în raportarea financiară va conduce la o transparență mai mare, esențială pentru încrederea investitorilor. Adaptarea raportării la specificul activității venture, integrarea capitalului intelectual și a activelor intangibile, precum și clarificarea surselor de finanțare sunt aspecte importante. De asemenea, monitorizarea indicatorilor cheie de performanță (KPI) va permite evaluarea continuă a eficienței. Alinierea la standardele internaționale (IFRS) și la obiectivele Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova 2030” este necesară pentru a asigura coerența și relevanța informațiilor financiare. [9] Prin promovarea investițiilor în capitalul uman și inovație, entitățile venture pot contribui la o economie națională sustenabilă și inovatoare. În concluzie, o raportare financiară eficientă și adaptată este esențială pentru reflectarea corectă a performanței și oportunităților, sprijinind astfel deciziile informate atât la nivel managerial, cât și pentru investitori.

Referințe bibliografice:

1. International Accounting Standards Board (IASB). *International Financial Reporting Standards. nternational Accounting Standards*. Disponibil la: https://www.ifrs.org/standards/ias-standards [Accesat: 01 septembrie 2024].
2. Б. Ивашкевич. Бухгалтерский управленческий учет - 3-е изд., перераб. и доп. - М.: Магистр: НИЦ ИНФРА-М, 2019. - 448 с. - ISBN 978-5-9776-0362-1. - ISBN 978-5-16-102338-9. (on-line); [https://znanium.ru/read?id=359710].
3. ULIAN, Galina, MIHAILĂ, Svetlana. Raportarea managerială – premise a succesului în procesul decizional. In: *Paradigme moderne în dezvoltarea economiei naţionale şi mondiale: Cu ocazia aniversării a 65 de ani de la fondarea Facultăţii de Ştiinţe*

Economice, Ed. 1, 2-3 noiembrie 2018, Chisinău. Chișinău: Institutul Patrimoniului Cultural, 2018, pp. 28-33. ISBN 978-9975-142-57-1; Disponibil la: https://ibn.idsi.md/en/vizualizare_articol/78441/cerif.

4. Nederiţa A., Panuş V. Rolul rapoartelor contabile interne în procesul decizional. În: Economica, 2010, nr. 1, p. 99-106. ISSN 1810-9136. Disponibil la: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Rolul%20rapoartelor%20contabili%20interne_0.pdf.
5. Legea Nr.2 din 06.02.2020 privind organismele de plasament colectiv alternative, Publicat: 27.03.2020 în Monitorul Oficial Nr. 94-98 art. 142, [accesat: 29.04.2024]. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=137018&lang=ro#.
6. Legea Nr.179 din 21.07.2016 cu privire la întreprinderile mici şi mijlocii. Publicat: 16.09.2016 în Monitorul Oficial Nr. 306-313 art. 651. [accesat: 29.04.2024]. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=138265&lang=ro#.
7. Legea Nr.171 din 11.07.2012 privind piaţa de capital. Publicat: 14.09.2012 în Monitorul Oficial Nr. 193-197 art. 665; Disponibil:https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=134577&lang=ro#.
8. Legea Nr.287 din 15.12.2017 contabilităţii și raportării financiare. Publicat: 05.01.2018 în Monitorul Oficial Nr. 1-6 art. 22, Disponibil la: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=125231&lang=ro. [accesat: 29.04.2024].
9. Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”. Mod de acces online: https://gov.md/ro/moldova2030. (Accesat la 15.09.2024).